

Hanna Kowalewska-Marszałek

Sandomierz, woj. tarnobrzesckie. Wzgórze Zawichojskie

Informator Archeologiczny : badania 16, 53-54

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania prowadził mgr Andrzej Kosiorek. Finansowało Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków w Skierniewicach. Ślady osadnictwa z okresu neolitu oraz z wczesnego średniowiecza.

Obiekt znany w literaturze jako grodzisko stożkowane został poddany badaniom weryfikacyjnym. Wykopy o łącznej powierzchni 18,5 m² założono na majdanie /2/ i 1 na zboczu. Eksplorowano je do głębokości ok. 2,5 m. Nie stwierdzono występowania warstw kulturowych, natrafiając jednocześnie na fragment okopu z okresu I wojny światowej.

Materiał ruchomy to 3 fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej i 2 fragmenty ceramiki kultury pucharów lejkwatych.

Obiekt jest tworem naturalnym, używanym /prawdopodobnie/ jako miejsce czasowego schronienia /?/ mieszkańców okolicznych wsi.

SANDOMIERZ
woj. tarnobrzeskie
Wzgórze Zawichojskie

Państwowe Muzeum
Archeologiczne w Warszawie
Wojewódzki Konserwator
Zabytków w Tarnobrzegu

Badania prowadziła mgr Hanna Kowalewska-Marszałek. Finansował WKZ w Tarnobrzegu. Drugi sezon badań. Osada neolityczna cyklu lendzielsko-polgarskiego.

Wykop tegoroczny usytuowano w bezpośrednim sąsiedztwie wykopu z ubiegłego roku, na krawędzi obrywiska. Obejmował on działki: III, IV, VII, XVI i XVII. Eksplorowano rozpoczęte w 1981 r. obiekty nr 2 i 4; obiekt 2 /jame/ wybrano do calca, natomiast eksplorację obiektu 4 /rowu/ znacznie zaawansowano, uzyskując m.in. kilka przekrojów poprzecznych. Ponadto badano odkryte w br. jamy nr 5, 6, 7. Ogółem przekopano 112,5 m² powierzchni do znacznej niekiedy głębokości /ponad 1,5 m/.

Stwierdzono zróżnicowanie funkcjonalne obiektów. Na uwagę zasługują pozostałości przydomowej pracowni krzemieniarskiej /jama 7/. Ciekawa jest również jama 6, w której znaleziono szkielet psa i nieliczne fragmenty ceramiki wczesnobrązowej. Nadal nie wyjaśnione pozostaje przeznaczenie rowu o V-kształtnym profilu poprzecznym: został od odsłonięty na przestrzeni 15 m, biegnie w linii prostej w kierunku N-S, a jego wypełnienie jest bardzo zróżnicowane.

W trakcie prac wykopaliskowych pozyskano 1.503 fragmentów ceramiki, 790 krzemieni i liczny materiał organiczny /dużo kości zwierzęcych, muszle, ości i łuski rybie/.

Ceramika - analogicznie jak w roku ubiegłym - jest związana głównie z cyklem lędzielsko-polgarskim /wystąpiły m.in. fragmenty misy z języczkowatym występem na krawędzi, fragment biało malowanej czarki, ceramika zdobiona nakłuciami i dotkami/. Nieliczne, drobne fragmenty ceramiki odnieść można do wczesnej epoki brązu. W materiale krzemienym dominuje surowiec czekoladowy. Wśród narzędzi stosunkowo dużo jest rylców; inne rodzaje narzędzi /drapacze, przekuwacze i in./ wystąpiły sporadycznie. Znaleziono też kilka rdzeni. Wśród przedmiotów kamiennych na uwagę zasługuje gładzona siekierka z łupku, zachowana niemal w całości. Do ciekawszych znalezisk należy również jedyny przedmiot metalowy: rurkowaty paciorek miedziany.

Materiały przechowywane są w PMA.

Badania będą kontynuowane.

SANDOMIERZ
woj.tarnobrzeskie
Wzgórze "Salve Regina"

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Metodologii Badań
Archeologicznych
Stanowisko Archeologiczne
w Sandomierzu

Badania prowadził dr Andrzej Buko.
Finansował IHKM PAN. Pierwszy sezon badań. Grób kultury złockiej.

Wzgórze "Salve Regina" położone jest na południowo-zachodnim krańcu Sandomierza /Przedmieście Krakowskie/. Obiekt ten, łączony często z grupą wielkich kurhanów małopolskich doby plemiennnej, został w ostatnich latach poddany serii badań geofizycznych, a w roku 1980 wykonano tam wiercenia geologiczne otworów. W efekcie przeprowadzonych prac ustalono, że nie jest to nasyp, lecz naturalna formacja lessowa. Celem dokładniejszego rozpoznania warstwy przypowierzchniowej w rejonie kulminacji, wykonano w 1982 r. wykop sondażowy o wymiarach 3 x 1 m. Wykop ten zlokalizowany został po stronie wschodniej, istniejącej tam kamiennej figury. W północnej części sondażu stwierdzono bezpośrednio pod darnią calec lessowy. W części południowej odkryto natomiast silnie zniszczony grób, z resztkami obstawy z płyt kamiennych, zawierający zdekompletowane kości należące do przynajmniej 2 osobników /dziecko i osoba dorosła/ oraz kości zwierzęce, muszle małża, odłupek i grot krzemieny, szydło kościane, wisiorek z muszli a także fragment dwóch bogato dekorowanych mis. Na powierzchni objętej badaniami odsłonięto tylko część grobu; kontynuuje się on bowiem w kierunkach wschodnim, południowym i zachodnim. Zespół znalezionych zabytków pozwala zaliczyć go do kultury złockiej. Materiały z odkryć wraz z dokumentacją przekazano do Muzeum Okręgowego w Sandomierzu.

Nie przewiduje się kontynuacji badań.